

Stierindexdraai augustus 2025: Henmeer Bauke gaat goed

Bij de indexdraai van 2 april jl. werden de bases voor de berekeningen aangepast. Tot dit jaar was er eens per vier jaar bij de indexdraai in april een basisaanpassing, maar vanaf dit jaar zal ieder jaar in april de basis aangepast worden. Zonder hier al te technisch over uit te wijden komt het erop neer dat voor HF, RHF en MRIJ de gemiddelde indexen van de dieren van een bepaald geboortjaar de basis vormen waarmee de stieren vergeleken worden. Dit betrof voor deze drie rassen steeds één geboortjaar, dat per vier jaarlijkse aanpassing dan in eens per vier jaar opschoof. Door het ieder jaar opnieuw aan te passen, is het verloop geleidelijker. Voor MRIJ is vanaf dit jaar gekozen om drie geboortjaren als basis te kiezen; dit jaar betreft het de geboortjaren: 2018, 2019 en 2020. Met drie jaren zijn de indexen iets constanter. Daar komt bij dat de MRIJ-populatie afneemt in omvang. MRIJ vormt al jaren de basis voor de dubbeldoelrassen (zoals o.a. Blaarkop en FH). Blaarkop en FH hebben zelf een te geringe omvang voor een betrouwbare eigen basis. Naast deze nu jaarlijkse basisaanpassing in april, zijn er tussentijds ook wel af en toe kleinere aanpassingen in de index-berekeningen.

De recente indexdraai van 13 augustus jl. vertoonde geen grote wijzigingen, maar de rekenmeesters hadden ontdekt dat sinds april 2023 de berekening van 'TYPE' in de exterieurvererving in de dubbeldoel-basis niet correct was uitgevoerd, het gevolg is dat de blaarkopstieren nu ruim 2 pnt hoger scoren.

Zoals na elke indexdraai berekenen wij van de **30 meest actuele/recente blaarkopstieren** de gemiddelden per onderdelen, en gebruiken dat als '**blaarkopbasis**' om de stieren onderling te vergelijken. Dit vormt een stabiele basis voor een reële vergelijking, ook om het verloop van een stier over meerdere jaren te kunnen volgen; want daar zit per stier wel wat verschil / verschuiving in. Met de nieuwe basisaanpassing in april jl. steeg de gemiddelde kg melk van de blaarkopstieren met +28, daalde het vetvererving met -0,08%, daalde de eiwitvererving met -0,02%. Nu in augustus bleven de gemiddelde gehalten gelijk maar stegen de kg melk met 27 kg. In feite kun je spreken van een stabiel niveau, waarbij het vetgehalte een aandachtspunt wordt bij de stierenkeuze. Zo is er vrij veel spreiding tussen de stieren; variërend van melkrijk met lage gehalten tot wat krap in de liters en dan met beste gehalten. Voor doelgerichte fokkerij is er voor ieder wat te kiezen. Bij de beschouwing van de cijfers is enig relativiseringsvermogen van belang. Bij meerdere stieren hebben een deel van de cijfers nog een lage betrouwbaarheid omdat het nog slechts een gering aantal dochters betreft; dat geldt met name nogal eens voor exterieurcijfers en gebruikseigenschappen, zoals karakter en melksnelheid.

Gemiddeld kregen de 30 stieren er na de indexdraai van april jl. 7 dochters bij. Het berekend gemiddelde betreft in totaal 5989 dochters. Opvallend is dat Marnix 7 er ook nu - evenals in april - weer 13 dochters bij kreeg in vier maanden; van hem tellen nu in totaal maar liefst 993 dochters in de index (waarvan veel uit HF-moeders). Voor de inzet van een ruim aanbod van stieren zien wij liever dat er per stier max. ca. 300 dochters zijn (dan krijgen meer stieren een kans).

Deze stieren kregen de meeste dochters erbij: Joop van Bovendijk +25 dochters, Fedor +22, Henmeer Bauke +17, Sander 8 +15.

Oosterom v Arie maakt keurige start met 16 dochters

Roodblaar Arie (100%G) is een zoon van Jari 2 uit een sterke Appie van Luxemburg-dochter. Hij kreeg nu voor de eerste keer een eigen index die nog maar op een zeer gering aantal dochters met vaarzenlijsten gebaseerd is. Ondertussen zijn enkele dochters al voor de tweede keer gekalfd en gaan die tweede lactaties bij de volgende indexdraai in a.s. december ook al een beetje invloed uitoefenen. De eerste index leverde een mooie bovengemiddelde productie op; in de liters iets minder dan de 'verwachtingswaarde' en in de gehalten een beetje hoger. Het is afwachten of die lijn zich doorzet, en dat zal voor een deel afhangen van wat de dochters in de volgende lactatie presteren. De inmiddels 8 op exterieur beoordeelde dochters blijken prima ontwikkeld en mooi van type. Qua uiervererving lijkt nu de invloed van moedersvader Appie iets groter dan van vader Jari 2, maar ook hier moet genoemd worden dat het geringe aantal nog geen vaststaand beeld geeft. De tijd zal het leren, maar het is een keurige start.

Henmeer Bauke goed in melk, vet en eiwit

Zwartblaar **Bauke** (100%G) heeft nu 67 dochters in de index. Ook zijn er inmiddels enkelen bezig met de tweede lactatie. Bauke heeft nu voor de derde keer een eigen index en daaruit kunnen we concluderen dat hij vooral met de vet- en eiwitgehalten aanzienlijk hoger uitkomt dan wat destijds de verwachtingswaarde was, en dat er een stijgende lijn in zit. Qua liters leverde hij een beetje in, maar met de melkproductievererving in het geheel staat hij er heel mooi op met nu **+116 kg melk** met **+0,33%vet** en **+0,17%eiwit**. Er zijn nu 10 dochters op exterieur beoordeeld, en daarbij vertoont de uiervererving een mooie opgaande lijn. Onlangs behaalde zijn moedersmoeder Tetske 122 de 100.000 kg melk en inmiddels heeft zijn moeder Tetske 153 ook al meer dan 70.000 kg melk geproduceerd; sterke productieve koeien. Voor zover ons bekend is, is er nog **gesekst (vrl) sperma** van Bauke bij CRV beschikbaar, dus daar zou voor doelbewuste fokkerij nog mooi gebruik van gemaakt kunnen worden. Bauke scoort prima op kalvervitaliteit.

Joop van Bovendijk lijkt een echte melkstier

Roodblaar **Joop** (87%G) heeft nu ook zijn derde index. Hij heeft nu al 107 dochters in de index; hij is gretig gebruikt direct na zijn inzet. Met een zeer melkrijke moeder met 75%G-25%HF lag een goede liters vererving wel in de verwachting, maar dat hij qua vetgehalte nogal 'onderuit' gaat, dat valt behoorlijk tegen. Hij staat nu op +580 kgm met -0,41%vet en -0,17%eiwit. Daarbij zijn het volgens de exterieurbeoordeling van 20 vaarzen, matig ontwikkelde, lichtgebouwde dieren met 'gewone' uiers. Wat HF-bloed in de afstamming leverde in geval van Joop geen topper op.

Fedor heeft een allround mooie vererving

Van de roodblaar **Fedor** (100%G) zijn nu 151 dochters in de berekening. De betrouwbaarheid van de INET staat hiermee op 91%. Daarmee stabiliseert zijn index. Hij staat nu heel mooi op **+165 kg melk** met **+0,18%vet** en **+0,04 %eiwit**. Er zijn nu 38 dochters op exterieur gekeurd en daarmee scoort Fedor prima met best ontwikkelde, fraaitypische, goed geuierde dochters met goede benen en bespiering. Meer allround is geen blaarkopstier geweest. Hij verdient als geen ander een plek als stiervader en stiermoedersvader.

Sander 8 melkstier met persistente en laatrijpe dochters

Uit dezelfde stal (Zuidveld) als Fedor komt de roodblaar **Sander 8** (KI Kampen). Ook Sander 8 doet het goed. Inmiddels is het al weer ruim drie jaar geleden dat hij zijn eerste index kreeg. Hij heeft nu 101 dochters en die leveren hem een index op van **+858 kg melk**, met -0,28%vet en -0,04%eiwit. Qua liters en vetgehalte ligt de vererving nog op het niveau van de eerste index, maar de eiwitvererving is duidelijk positiever. De 18 gekeurde dochters zijn beslist goed ontwikkeld en passen goed in het blaarkoptype, ze hebben 'gemiddelde' uiers. Voor karakter scoort Sander 8 met '88' zeer matig; de overige gebruikseigenschappen zijn goed, waarbij vooral persistentie '101' heel mooi is.

Twee Verdegaal-stieren gaan hun eigen gescheiden wegen

Uit de stal van Jan en Ruth Verdegaal komt de roodblaar **Matts** (KI Samen) tot totaal andere cijfers dan zwartblaar Hendrik (CRV). Qua afstamming zijn ze ook behoorlijk verschillend, maar beiden hebben wat HF-bloed. **Matts** bf doet het aanmerkelijk beter in

de gehalten: **+0,20%vet** en **+0,21%eiwit**, met -204 kg melk. Het betreft nu 55 dochters. De 6 gekeurde dochters scoren iets onder het blaarkopgemiddelde, maar het zijn in feite nog te weinig dochters om een duidelijke vererving in beeld te hebben. Wel is hij met '104' geschikt voor gebruik op pinken.

Hendrik is daarentegen met +251 kg melk een melkstier die helaas met -0,45%vet een veel te laag vetgehalte vererft. Hij heeft nu 82 dochters. Zijn 12 gekeurde dochters zijn melktypisch en scoren rondom 'vlot gemiddeld', met goede uiers.

Franciscus stabiliseert

De moeder van de zwartblaar **Franciscus** (CRV) stamt uit de oude Meyenhorst fokstal van Ruitenburg bij Maarsbergen. Hij heeft nu 134 dochters in de index. Zijn index is inmiddels behoorlijk stabiel. Hij staat nu op -707 kg melk met **+0,30% vet** en neutraal qua %eiwit. Het hoge vetgehalte kan toegeschreven aan zijn moedersvader, de super vet-vererver Meyenhorst Pascal. De 41 gekeurde dochters zijn matig ontwikkeld en lichtgebouwd, met 'gewone' uiers met een goede uiergezondheid. Hij scoort met '105' prima op benen.

Gerbrand doet het netjes

Roodblaar **Gerbrand** is een stalgenoot van Franciscus, beiden zijn geboren op het biologisch bedrijf Veld en Beek van Jan Wieringa e.a. bij Doorwerth. De moeder van Gerbrand stamt uit de Italia-koefamilie in de Italië-stal van Huizinga bij Winsum. Gerbrand werd door de Blaarkopstichting beschikbaar gesteld (via KI De Toekomst). Hij kreeg er 5 dochters bij; heeft nu 37 dochters in de index. Daarvan hebben de meesten al meerdere lactaties. Er is nog steeds slechts één op exterieur gekeurd. Hij heeft beslist een productievererving met **+269 kg melk** met -0,03%vet en -0,07%eiwit. Gerbrand is met '107' **zeer geschikt voor gebruik op pinken**. Gerbrand is de vader van voornoemde Joop van Bovendijk, en ook van de in 2024 ingezette zwartblaar Lornzo (KI De Toekomst). Gerbrand is zelf ook nog volop beschikbaar.

Tot zover een korte analyse van de stieren waarvan de index nog behoorlijk in opbouw is.

Advies: gebruik Hemmeer Edwin niet op pinken. Widar is een geschikte pinkenstier

Het duurt enkele jaren voordat 'nieuwe' stieren een eigen index krijgen op basis van melkgevende dochters, maar ook in een eerder stadium is er al wel iets te melden dat van belang kan zijn. Deze keer noemen we **Hemmeer Edwin** (CRV) omdat hij zware kalveren geeft; hij scoort '94' voor geboortegemak, daarmee scoort hij ver onder het blaarkopgemiddelde van 102. Daarbij is het geboortegewicht met '105' hoog, en ook de draagtijd is lang met 106. Dus gebruik hem niet op pinken! Daartegenover kunnen we **Widar** plaatsen als zeer geschikt voor pinken met '106' voor geboortegemak, en '95' voor geboortegewicht staat voor lichtere kalveren. Daarbij is de draagtijd van 105 nog wel langer dan wat we van blaarkoppen gewend zijn, maar dat geeft kennelijk geen problemen met het geboortegewicht.

Bij 'dubbeldoel' telt er meer dan melk alleen

In voorgaande toelichting ging het vooral over productie en exterieur en bruikbaarheid in de melkveehouderij. Dat de indexen op de achtergrond ook enige informatie bieden omtrent de vleeskwiteiten is voor meniggen minder bekend. Stieren krijgen een 'vlees-index', en blaarkopstieren scoren gemiddeld '100'. De betrouwbaarheid is over het algemeen aan de lage kant omdat het vaak over weinig nakomelingen gaat. Het gaat eerst om de kwaliteiten van de kalveren, en later ook over koeien en stieren. Wat zeker opvalt is dat de blaarkopstieren nagenoeg allen zeer goed scoren op 'beveesdheid' (zowel bij koe, kalf en stier) en daarbij een lage 'vet-bedekking' hebben. En dat op dubbeldoel(= MRIJ)-basis; omgerekend ten opzichte van HF komt het nog veel gunstiger uit! Hiermee komen duidelijk de bijzondere vleeskwiteiten van de Blaarkop goed tot uiting. Dat onderstreept de zeer goede geschiktheid voor benutting voor de zoogkoeienhouderij / natuurweiderij. Het advies daarbij om juist die blaarkoppen te benutten die niet te melkrijk zijn, en foklijnen met hogere gehalten zodat de melk voor de kalveren een goede groei genereert.

En nu verder...

Voor een goed behoud van het dubbeldoeltype is het van belang om het rastype goed in de gaten te houden, niet 'teveel' in de melkrichting te fokken maar ook aandacht voor de beveesdheid te houden; het hoeven en moeten niet altijd de koeien met de hoogste lactatiewaarden zijn die 'stiermoeder' worden. Er is voldoende breedte in de populatie om aan alle kwaliteiten voldoende aandacht te schenken.

In De Blaarkopper september'25 zal nader ingegaan worden op de verervingsgegevens van stieren.

De volgende indexdraai is op 3-12-2025.

De cijfers bij Stiereninformatie op www.blaarkopnet.nl zijn/worden geactualiseerd.

Wilt u meer weten? Kijk dan bij **Stiereninformatie**.

Wilt u meer weten van de stieren? Wij in ieder geval ook...!

Wij willen **voor en van u** ook graag meer weten, zodat wij ieder nog beter over de stieren kunnen informeren...aangaande de praktijkervaringen etc. Voor het aanleveren van ervaringen met dochters van stieren kunt u gebruik maken van het **'Dochtertevredenheidsformulier'**. Naast informatie uit MPR en Bedrijfsinspectie (exterieurcontrole door stamboekinspecteurs) kan dit meer duidelijkheid geven.

Meer detailinformatie van alle stieren kunt u vinden op <https://www.cooperatie-crv.nl/zoek-stier/>

Zwanet Faber, augustus 2025